

Conciones, Siue Conceptvs Theologici Ac Praedicabiles, In Omnes Totivs Anni Dominicas

Opvs Novvm Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue]
Scriptoribus plenißimum, cum occurrentium fidei controuersiarum
tractatione.

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1620

Feria IV. Post Domin[icam] Passionis.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56314](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56314)

482. 5. similis Naamani illi Syro, qui opes quidem & munera iustis viris Eliseis offert, sed lepra coopertus es. Quid amplius de te dicam, & perfide & immunde munde? Non errauro, si te regi Ezechiae similem dixerero, qui thesauros tuos & opes Babyloniis, hoc est, peccatoribus, manifestas. Porro si sapimus, Auditores, omnem hunc mundum cum suo mundo, cum ambitione & vana gloria relinquamus, & subtiliores adhuc conceptus proferamus.

Egregius ac libellus con- ceptus. Fratres hi Domini, qui ab eo, ut se mundo manifestet, efflagitant, ipsi sunt Angeli, & sancti patres, qui iam ab ipso mundi primordio nunquam non dixerunt; hi in celestibus, illi in infernis constituti: *Transi hinc, caelos relinque, & vade in Iudaeam; in terram descende, manifesta te mundo, humana naturam assume, cum hominibus versare ut homo.* Audite; ut eum Psalmogra- phus ad hoc inuitavit dicens: *Ostende faciem tuam & salui erimus*: quasi diceret: *Manifesta te mundo. Quod vobis ad oculos in figura inuolucris expressum dabo.*

Figura. 2. Reg. 19. Cum Absalom filius fugatusque esset, Dauid in monte confectus, in tenebris & luctu sedebat, omnibus regni negotiis neglectis; ad quem Iobab dux militiae, & omnes principes Israel accedentes, hac eum oratione aggressi sunt: *Ostendisti hodie quia non duras de duobus tuis, & de seruis tuis: nunc igitur surge & procede, & alloquens satisfac seruis tuis. Iuro enim tibi per Dominum, quod si non exieris, ne unus quidem remansurus sit tecum nota hac.* Eheu! post miseram illam refracta- rii & contumacis Absolomi, generis, inquam, humani, stragem; cum Verbum Patris indignatione commotum esset, duces illi coelestium legionum, Angeli scilicet & sancti, his eum quotidie verbis compellabant: *Quid agis Domine, quid & Verbum ad mundi redemptionem praedestinatum? anne ita duces tuos & legiones negliges? semperne creaturarum obliuisceris? surge, egredere, mundo collabenti succurre, manifesta te mundo, humanam naturam indue, omnia alioquin pessum ibunt; fac ut te mundus cognoscat, neue dicat, quod olim dixit Pharaon: *Dominum non cognosco, & Israel non di-**

mitam. Mundo igitur te manifesta; nam, ut Isaias loquitur; *Deus Israel Deus absconditus*: ipse nempe thesaurus est in natura: agro absconditus, quem qui inuenit homo, vadit & vendit vniuersa quae habet, ut eum possideat & consequatur.

Quamobrem Domine manifesta te mundo; quod toties iam fecisti: in sublimi namque omnium rerum creationis opere bonitatem tuam manifestasti; in diluuiio adducendo, iustitiam, in prudenti omnium rerum & totius vniuersi directione & moderamine, providentiam tuam singularem; in mysterio redemptionis humanae, immensam tuam misericordiam. Egregiae profecto & diuinae manifestationes. Anne igitur adhuc necesse est, Domine, mudo ut te manifestes? Etiam Domine, iudiciorum tuorum rigorem seueritatemque iustitiae demonstrando, manifesta te peccatoribus; & ostende te eum esse, qui odisti omnes qui operantur iniquitatem. Ante omnia vero Domine, manifesta te animabus nostris, ostende scilicet, te vnicam earum beatitudinem esse, summum earum bonum, & omnia: & concede, ut quemadmodum ipse prauiisti, omnem inanem fastum conculcantes, & inanem gloriam fastidientes, omnem si quam adipiscantur gloriam, ad te referant, reque hoc in mundo agnoscant, ac tandem aliquando in aeterna beatitudine, cum caelesti illo exercitu, iucundissime tibi accinere mereantur, *Soli Deo honor & gloria.*

FERIA IV. POST DOMIN. PASSIONIS.

Partitio.

- I. De verbi Dei efficacia.
- II. De Pastore.
- III. De vocis pastoralis audientia.
- IV. De vi verbi auditi.

Quae mea vocem meam audiunt. Ioan. 100.

FIGURA.

CUM magnus ille Patriarcha Isaac (ille Cinquaginta qui olim ligna, quibus combu- Gen. 27. Min. 3. tendus

rendus fuerat, immolandus à patre super montem humeris suis gestauerat) benedictionem filijs suis largiri vellet, vt Iacob loquentem audiuit, eius vocem statim sub e mentito licet habitu agnouit. Qui rem ppius inspexerit, idem omnino in Euangelio hodierno reperiet, ac similes penitus circumstantias. Videbit namque hic alterum Isaac (qui ad montem Caluariae immolandus deductus est, & quidem ponderosa illa cruce, in quam agendus erat, grauatus) aperte hodierna die profitentem se oues è voce agnoscere, & se quoque vicissim ab omnibus ex eadem voce agnosci; *Oues mea vocem meam audiunt*: De hac hodie voce, mea vox loquetur, modo cum caelum efformet, & linguam Spiritus sanctus qui linguas infantium facit disertas, eloquentem reddat; & modo Virgo Deipara precibus suis atque intercessionibus succurrat. Quapropter recitemus supplices.

A V E M A R I A.

Apophthegma Pyrrhi.

Epirotarum ille Rex Pyrrhus, Auditores, dicere saepenumero solebat, plures regno suo vrbes & oppida Cyneae Oratoris eloquentia; quam armis & bellica industria, accessisse: plusque sese linguae eius, quam militum dextris deferre debere. Quod Rex hic in laudem eloquentiae, id nos non immerito in diuini verbi laudem dicere poterimus: ac manifeste profiteri, plures animas ad Deum suauis verbi Dei praedicatione, quam violenta armorum potentia & bellico robore esse conuersas.

Quare agite, Apostoli dicite nobis sincere, quibus potissimum armis, non dico vrbes aliquot, sed vniuersum terrarum orbem expugnaueritis? an non praedicatione verbi diuini? nam *in omnem terram exiit sonus eorum*. Haec sunt nimirum balistae & bombardae, quae totum mundum expugnarunt, ac violenter subiecerunt.

Euidenter huiusce rei figuram in libro Iosuae animaduerto. Vix namque tubae sacerdotes circum muros vrbes Ierichuntinae clangere coeperunt; quin statim concide-

rint, & ad terram collapsi sint. Designabat hoc, quamprimum vt Apostoli, Sacerdotum Principes, & verbi Dei tubae, insonare inciperent, infidelitatis tenebras, idololatrias, obstinationem, quae mundo instar vallorum & propugnaculorum erant, euerterenda, & ad terram prosternenda. Significabat etiam, o praedicones verbi Dei ac tubae Evangelicae, vos vix circa muros Ierichuntinos, corda scilicet affirmata, & pernicaces peccatorum animos strepere incipere; quin statim omnia peccatorum propugnacula & valla concidant, & ad terram deiiciantur. Hoc ipsum respexit Deus, cum Moysi & Aaroni praecipit, vt ad petram tantum loquerentur; quae ad primum eorum mandatum largissimos aquarum fontes & copiosas scaturigines esset editura: *Loquimini ad petram & dabit vobis aquas*. Verum cum Moyses verbis Domini distiteret, & ultra praecipit virgam quin etiam adhiberet, grauius à Deo veluti incredulus castigatus fuit. Edocere quippe cum volebat Deus, & in ipso nos omnes, sola verba plus virium, ad aquas è petra, lacrymas scilicet ex obdurati peccatoris oculis, eliciendas habere, quam baculum & omnem violentiam. Testatus id est Psal. 118. *Vox Domini in virtute, vox Domini confringentis cedros*, ac veluti tonitru omnia concutientis.

Et sane tonitru ipsum, vti quotidiana experientia constat, saepius abortum producit & foetum in vtero materno, subitili vi sua, occultissima quaeque penetrante, enecat. Ipsum quoque verbum Dei tonitru reuera diei poterit, quod peccatrices animas abortiri facit, & scelerata peccatorum monstra, pestilentes s. foetus, suffocat & enecat. Tradunt quin etiam rerum naturalium scriptores, ceruam non nisi caelo tonante foetus posse edere: natura enim occulta quadam ratione per terribiles illos fragores calique boatus perterrefacta meatus occultos aperit, viamque foetui ad egrediendum parat patefacit, quem alioquin vtero materno inclusum emori oporteret. Animae peccantium ceruae pauidae sunt, quae sanctam conuersionem, nisi tonitruo verbi Dei auxiliante, patere nequeunt. An non hoc ipsum est, quo

Psal. 18.

Iosua. 6.
Figura.

est, quo vates ille regius respexit dicens: *Lex Domini immaculata conuertens animas.*

Quis enim te, o Paule, tam repente tamque breui temporis spatio commutauit? & e crudeli Ecclesie persecutore, qui non nisi sanguinem, caedem, & mortem discipulorum Domini spirabas; tam feruentem tamque amulantem verbi Domini praeconeum reddidit, nisi prodigiosa illa & ingens efficacia verbi Dei? Quis te o Magdalena, tam subito, ex foemina impudica, lasciuia, libidinum propudio ac proflibulo; in verum humilitatis, modestiae, continentiae ac pudicitiae exemplar conuertit, nisi admirabilis & efficax illa vox? Quis vos, o Apostoli, impulit, vt maria, retia, nauigia, piscatum relinquereis, & sequeremini, nisi ingens illa verbi diuini vis? Egregiam hac de re historiam de Serapione Anachoreta legimus; hic enim cum plena hyeme, acerrimo frigore saeuiente, seminudus per agros discurreret, sacra bibliorum volumina gestans, & interrogaretur, quis ita eum expoliasset; digito in biblia protenso, hoc me, inquit, voluisti spoliari. Quo dicto aliud nihil insinuare volebat quam sacram Domini doctrinam, tantum in serboris exseruisse, vt eius vi pernotus mundum deseruerit, & omnibus sese rebus, etiam vestimentis, nuda uerit.

O sanctum ac vere diuinum verbum & penitus admirabile, nescit profecto S. Scriptura, quibus te nominibus compellet; quibus te honorum titulis & encomiis exornet: modo te ignitum eloquium & ignem eloquentem nuncupat: *Ignitum eloquium tuum vehementer.* Excitat enim in anima flammam amoris, & ignem succendit charitatis. Modo malleum petras durissimas conterentem, comminuentem & effringentem, eo quod animos obfirmatissimos, & in peccatis flagrantissq; obduratos emolliat ac frangat; hinc Propheta: *Malleum conterens petras.* Apostolus vero gladio accipiti id comparauit: *Omnis gladio accipiti penetrabilis:* nam ad vsq; cor & intimos animi recessus pertingit, & interiora pectoris dissecat. Vates vero regius, lucernae ac facis: *Lucerna pedibus vestrum verbum tuum:* dirigit id enim gressus nostros

per semitam salutis ac tenebras ignorantiae in anima dispellit. S. Matthaeus autem nouo id nomine indigitat anima que pabulum appellare non dubitat: *Non in solo pane uiuit homo, sed de omni verbo quod procedit de ore Dei.* Id ipsum denique vox est, per quam Dominus oues, & eum oues agnoscunt: *Oues mea uocem meam audiunt.* De hac igitur uoce, de que ouibus hisce ad vos hodierna die uerba faciam.

Inter omnia, quae in sacris litteris, Saluatori data nomina legimus, ipsum Pastoris, meo quidem iudicio, uisitatissimum est; hoc namque nomen est, quo se ipse nominauit, dicens; *Ego sum pastor bonus.* Et sane nullum est, quod magis ei proprium sit, magisque conueniat. Ipse enim uerus ille & bonus pastor est, cuius typum apud S. Lucam in parabola de pastore expressum habemus, qui nonaginta nouem ouibus, infinitis scilicet Angelorum millibus in caelo relictis, in hunc miserum mundum descendit; vt unicam ouiculam perditam, naturam scilicet humanam (quae in mundi huius deserto perditata, & vagabunda errabat) quaereret, & inuentam inque humeros sublatam, ad ouile reportaret. Huc scilicet regius ille propheta respexit, cum in totius humani generis persona plorans ait: *Erraui sicut ouis qua perijt, quare seruum tuum Domine.*

Pastor, cum oues huc illucque dispersas cernit, montem aut locum aliquem editiorem solet conscendere, vt ex eo clamitans ab ouibus intelligatur, & simul videatur. **II.** **S. V. S. CHRISTVS** uerus ille pastor, cum in hunc mundum descendisset, & greges generis humani palantes, & huc illucque dispersos per omnes mundi angulos uidisset (cui nimirum aliquae oues in deserto gentilitatis errarent dispersae, aliquae uero in Iudaismo haerent; cum haec ad limum usque peruenissent, illae in purgatorio versarentur) vt omnes in unum coadunaret in montem Caluariae, & inde in summitatem crucis ascendit, e qua septies, & quidem cum clamore valido clamasit, adeoque uehementi, vt rancedinē inde contraxerit, & tandem exspirarit. Vnde Matth *Clamauit lesus uoce magna:* & Psalmista. *Laborauit inclamans;* *Et Matt. 27. rauca*

1 Luc. 23. *rauca facta sunt fauces meae; & Luca, Et clamans voce magna Iesus ait; Pater in manus tuas commendo spiritum meum, & hac dicens exspirauit. O igitur bonum ac verum pastorem!*

1. Reg. 17. *Dicebat olim Dauid foecero Sauli, fortia sua facta commemorans: Domine Rex, cum ab hinc aliquot annis greges Isai patris mei in montibus Bethleem pascerem, vrsus & leo inuadebant oues: ego quidem viso, oues in discrimine constitutas, irraebam in eos, praedaque e faucibus eorum erepta, utrumque in fugam compuli. Quid? an non generosus ille Dauid, Iesus redemptor noster, extitit: qui cum in his mundi conuallibus greges Patris sui aeterni pasceret, & vrsus ille ferox & tartareus leo, rabie ac furore percitus, oues inuasisset, inuasores hosce inuasit, abegit, extinxit, ouesque faucibus eorum eripuit? Quantum igitur debes bono huic pastori? o homo; & quamnam tua erga eum ob recepta beneficia est obligatio? qui tantum nimirum laborauit, sudauit, clamauit, ut re quareret, seruaret, & damno sempiterno eriperet?*

Gen. 31. *Cum Jacob postquam viginti annorum spatia Labano seruit, ingratitudinem eius & inhumanitatem, bono zelo succensus, reprehendisset, dicens: Per viginti annos in domo tua seruiui tibi, die nocteque, & sic urgebar es gelu; fugiebatque somnus ab oculis meis. Sufficere quidem id poterat ad iram Labani sedandam, ad animum eius emolliendum, & perpetuam amicitiam cum genero suo stabiliendam. At si Jacob illi in memoriam reduxisset, quod eius ergo captiuitatem expertus esset, vulnera subiisset, totiesque vitae discrimen incurrisset; non est dubium, quin longe plus virium ex postulationes haec fuissent habiturae. O homo, o peccator, respice obsecro, ut bonus ille pastor, ad imitationem Iacob, tecum ex postulet, quod triginta tribus annis tibi ministrando fuerit obsecutus, quod animam tanta sollicitudine, anxietate, ac fidelitate paueat, & seruauerit, ut noctes insomnes, ut plurimum, traduxerit, *vigilans sicut passer solitarius in lecto*: fuit ille namque pro te in carcerem coniectus, flagellis subditus, spinis coronatus, cruci*

affixus; denique pro salute tua in eadem eruce exspirauit. Eheu! an non haec omnia sufficientiant, ad cursum tuum sistendum; an non haec impediunt, ne Deum, clementissimum illum pastorem, amplius peccando offendas? Ille namque pastor est, qui hodie ait: *Oues mea vocem meam audiunt. At quamnam, o benignissime pastor haec sunt oues, aut quae nam vox illa? Oues, animae Christianorum sunt, & vox, verbum Dei, vox, inquam, quae nos quotidie ad viam salutis calcandam; ad vitae conuersionem, ad lachrymas, ad contritionem, ad poenitentiam inuitat; vox clamantis in deserto: *Parate viam Domini, rectas facite semitas eius*: auferte saxa, & petras peruicaciae, excindite vepres illos malitiae, complanate montes illos superbiae, diminuite colles illos arrogantiae, ac vitiorum colluuiem procul remouete: vox, inquam, quae per Noe omnes nos admonet, ut diluuium iudiciorum Dei euitemus: vox per Angelos prolata, qua, ut e Sodoma nos proripiamus, & ad montes poenitentiae velut in locum salutis confugiamus admoemur: vox per Ionam denunciata, quae nobis Dei velle & nolle declarat, instare scilicet perniciem & exitium, nisi prauam vitae conuersionem quanto cyus corrigamus.*

Verum, o bone pastor, vbinam sunt modo oues, quae huic tuae voci clamitanti auscultent? Clamasti & plorasti iam iam in lucem editus Domine, & emisisti vocem, *similem nobis plorans*, ut dese Salomon ait: & tamen ad tantum clamorem aliquor solum pastores, & tres Magi excitati sunt, & ad praesepium properarunt. Cum vero iam ad maturiorem aetatem venisses, & vox quoque iam facta esset virilior, & quotidie in templo, in porticu Salomonis in clamares; hic tantum Cananea aliqua, aut Samaritana, aut Magdalena; illic vero Zachaeus, Centurio & Regulus aliquis e somno vitiorum excitati fuerunt, teque secuti sunt. At omnis Iudaea, & ipsa Ierosolymorum ciuitas vocem tuam non audiuit, sed instar aspidis surdae obrurauit aures suas. Deinde cum iam sublimem illam crucis cathedram conscendisses, e qua ad totum mundum verba salutis dabas, & vocem quam poteras maxime

xime intenderes, nullus omnino præter la-
tronem te clamantem audiuit: ipsi Scribæ
& Pharisei, ipse Herodes, totque militum
cohortes, licet sub cruce starent, ne vllū ta-
men verbum percipere potuerunt. Adhæc
post mortem quoque tuam, toties tamque
vehementer clamasti, & vocem intendisti,
& quotidie quin etiam clamas, & vocem
monendo castigandoque intendis. at nemo
tibi auscultat, verbum tuum negligitur, ne-
mo aures aut animum accommodare cu-
rat.

Hoc ipsum scilicet Isaias olim conquæ-
stus est, dicens: *Domino quis credidit auditus
nostro; id est, quis obediuit? quæ verba D.
Paulus 10. ad Roman. cap. etiam usurpauit.*
Ancim ij, vestro iudicio verbum Dei au-
dire, vocem pastoris agnoscere Euangelio-
que obedire dicendi sunt, qui, cum quori-
die de terrore iudicij, de mortis horrore, de
tartari supplicijs, de diuina iustitia, de pœ-
nis scelerato viuentibus destinatis, deque
reddenda vitæ ratione, concionatores lo-
qui audiunt, simulque intelligunt ob vni-
cum lethale peccatum æternam damnationem
esse subeundā; interea tamen non con-
uertuntur, nec vitam in melius commutant,
ac non magis permouentur, quam si aniles
fabulas, aut senum delicia in cathedra audi-
rent enarrari!

Verum enim vero intelligatis velim, oues
scabiosæ, surdæ, & in peccatis vestris offir-
matæ, quæque verbum Dei audire negligi-
tis, vel auditum ad opus non cogitis; hunc à
vobis contemptum & negligentiam in ex-
tremo iudicio exactum iri, ac propter eadē
tartari pœnis vos mancipandos. Moses enim
cum legum volumen populo prælegisset,
Leuitis id ipsum in manus consignauit, vt
magna diligentia, & sollicitudine in Arca
Testamenti repositum, seruarietur, vt sit,
inquit, tibi contra te in testimonium. Quid ais
Moses? quam ratione fieri posse credam,
vt ingens illud legis acceptæ beneficium,
quod tantopere in sacris literis exaltatur &
deprædicatur, mihi in iudicium cedat? cur
asseruari præcipis, vt sit mihi in testimoniū
cōdemnationis? Recte quidem: nam quem-
admodum lex pijs & spiritualibus, ingentis

Tom. I. Bessæ Quadrage.

beneficij loco habenda est, eam nimirum
obseruantibus, & ad vnguem seruantibus:
ita eadem negligentibus & conculcantibus,
scandalum est, ac iudicium. Ne porro mi-
rum vobis videatur, hoc Moysen de lege
locutum esse modo; scire vos velim, eadem
de Iesu Christo & Isaiam locutum lapidem
eum fundamentalem nominando, & simul
petram scandali; hoc quidem nomine pro-
pter improbos, illo vero propter iustos.

Ac veluti augustissimum Eucharistiæ Sa-
cramentum, supereminens donum est, &
omne transcendens donum, & cui par nihil
existat, illius tamen naturæ est, vt indigne
sumentibus & accedentibus mortem affe-
rat animæque sempiternam damnationem
arcescat. Ad eundem quoque modum ver-
bum Dei, diligenter ac pie auscultantibus
animabus, vita est & pabulum, eo vero se
indignos præbentibus mors & iudicium.
At ne noua vobis hæc & inaudita compara-
tio videatur, sciendum est, eam ex horro
sancti Augustini celeberrimi Ecclesiæ Do-
ctoris esse petitam, qui eandem usurpans,
etiam dicere audeat: *Interrogo vos fratres,
quid plus videtur vobis corpus Christi, an ver-
bum Christi? ac tandem concludens ait,
eum nō minoris peccati reum esse, qui ver-
bum Dei contemnit ac negligit, quam qui
pretiosum Christi corpus pedibus procul-
cat ac proterit.* Horresco referens, Quid,
Augustine, an hæc scribere non es veritus:
anne eius reuera opinionis fuisti? Fuit, Au-
ditores, fuit, neue vnquam, vti cetera, in
quibus scribendo peccauit, retractauit,
quin etiam hæc eadem sententia in Decre-
torum volumen à Patribus S. Romanæ Ec-
clesiæ consensu, relata est. Hoc igitur te-
cum perpendas velim, ô Concionum osor &
verbi Dei Timon.

Proponite, obsecro, vobis ob oculos, qui
verbum Dei rarius aut nunquam auditis,
quam grauitè Deum offendatis; tanta enim
vestra culpa est & peccatum, quanta maie-
stas & potentia eius, quem contemnitis.
Vnde Diuus Gregorius in quodam Dialo-
gorum loco ait, *Verbo Dei peccatores conuer-
tere, maius est miraculum, quam mortuos carne*
Naa suscita-

Isai. 8.

IV.

August. i.

50. hom. 15.

Gr habetur

in decre. h.

cap.

Interrog.

S. Greg.

fufcitare. Et sane quemadmodum animæ corpora ipsa longis intervallis antecellunt; ita quoque animarum resurrectio multo mihi videtur admirabilior, quam corporis. Quantum igitur, eheu! vestrum est peccatum, quando verbum hoc contemnitis & vilipenditis, nec id cum debita reuerentia, ac prout par est, auditis? Audite quomodo vestrum hoc delictum, aureum illud eloquentiæ flumen, cuius ab ore melle dulcior fluxit sermo, in humilijis exaggeret: *Regia inquit litera non leguntur in Senatu, nisi cum magna omnium attentione ac silentio: quid ergo caelestis regis litera, in medio Ecclesia? an non igitur totum orbem par est præ reuerentia contremiscere, & ad verbi tanti regis humiliter inclinari, ac subiici?*

Chrysest. in Math.

Quibus nos verbis magnus ille Doctor voluit edocere, Euangelium, verbum Dei, & sanctam eiusdem prædicationem, non esse aliud quam literas quasdam à magno illo regum rege cœlitus missas, quibus homines reddere vult certiores, quid in cœlesti regione inter Angelos agatur. Primus tabellarius ac literarum harum baiulus fuit Filius Dei vnigenitus; ceteri vero concionatores sub eo constituti, velut caput cum & Principem agnoscut: vnde ipse de se in Euangelio, ait: *sicut misi me vniuersus Pater, & ego mitto vos.*

Insignis similitudo.

Qua igitur attentione, qua reuerentia, quo silentio literæ illæ, & nuntia accipienda sunt, & sane quicumque audire negligit, se inter Christianos numerari nolle ostendit. Neque enim ille suavi mariti nomen meretur, sed maiore durior & præfractior dici potest, qui in regione longinqua constitutus, in eaque moras longiores trahens, uxoris, filiorumque domi relictorum nunquam meminit, deque iis minime sollicitus est, nullam deinde amicorum, patriæ, locique natalis memoriam habet, ac vix de iis certior reddi cupit. An non ille aliorum amorem suum conuertisse dicendus foret, aut animum erga patriam, amicos, & suos penitus exuisse, omnemque de reditu cogitationem deposuisse? Eheu, Auditores, ecce peregrinamur hic in terra aliena, in loco

exilij, & lachrymarum valle, in qua interdum ad triginta, quadraginta, sexaginta, & ad summum octoginta annis hæremus: cœlum vero nostra est patria, in qua sponsus noster Iesus Christus commoratur, in qua omnis nostra facultas & hereditas, ipsa inquam cœlestis beatitudo, sita est; in qua nostri sunt fratres, Angeli nimirum & sancti Dei. Quicumque igitur ad hanc patriam non anhelat, de ea non inquirat, ne de medijs, quibus ad eam reueri liceat, ne de iis que illic peragantur certior reddi desiderat; quicumque de ea non est sollicitus, neue voluptatem caput audiendis ijs, qua ibidem fiunt; euidenter ostendit se illicito quodam amore teneri, & certissimum id argumentum est, hunc erga mundum affici, ac difficulter admodum ab eo posse diuelli.

Hebræi cum captiui in Babylonem adducti essent, quotiescunque iucundissima patriæ memoria animum subibat, statim in lachrymas resoluebantur, ac triste suum exilium deplorabant, dicentes: *Super flumina Babylonis illuc sedimus & fleuimus, dum recordaremur tui Sion. Ad eundem modum pii & spirituales quotiescunque de patria cœlesti loqui intelligunt, continere nequeunt lachrymas sed penitus in æterum effunduntur.*

Addo adhæc certissimum esse damnationis argumentum & reprobationis indicium, quo nullum certius esse queat, sanctum Dei verbum negligere; *Beati enim qui audiunt verbum Dei; & cum contrariorum contraria sint consequentia, iuxta Philosophos, facile inde consequitur, Maledicti, qui non audiunt verbum Dei.*

Pisces an recentes sint ex auribus & branchiis colligi solet: si enim aures puteant, aut colorem mutant, signum est piscem putrescere; si vero recentes sint & viuide, sequitur certissime, piscem quoque recentem esse. Ad eundem quoque modum DEVM piscium suorum bonitatem aut corruptionem ex auribus explorat; quare cum viderimus aliquem, qui verbo DEI non capitur, conciones rarius frequentat, ac easdem potius fastidit, aures

eum

Luculen-
tas con-
ceptus.

eum fœtiditas habere certum est. Et hoc ipsum corruptionis indicium est, & evidens reprobationis, & damnationis argumentum. E contra vero cum viderimus aliquos è verbi diuini auditu voluptatem capere, signum certissimum est, aures eius bonas esse & bene affectas, è quibus auribus de eiusdem etiam prædestinatione manifeste iudicare possumus. Audite vero, quid in lege scriptum sit, *quis ex Deo est, verba Dei audit: propterea vos non auditis, quia ex Deo non estis.*

Et quoniam de legibus mentio incidit, solemne est in iure ciuili, furem in flagranti delicto repertum, prima vice ad flagra condemnare; secunda eidem aures præscindere; si deinde iterum alicuius delicti reus in iudicium manus incidit, morte afficere. Eadem profusus iudici nostro cœlesti agendi ratio est. Quando enim in primum peccatum incidimus, quamprimum nos vestibus gratiæ exiit, & conscientiæ rodentis flagellis reuera castigat, *nam multa flagella peccatoris;* Sed ad secundum & tertium delictum aures nobis præciduntur, adeo vt Verbum Dei audire nobis graue sit, ac nauseam quodammodo pariat; quin etiam omnem rerum diuinarum gustum, sensum & peccati dolorem amittamus, atque instar puerorum, omnium rerum negligentes, denique nullo solliciti viuamus; vt non immerito Sapiens dixisse visus sit: *Peccator, cum in profundum venerit, contemnit.* Huiusmodi igitur contemptor & peccator, cum aures præcisas habeat, quid aliud ei præter restem, præter crucem, mortem, & æternam damnationem expectandum est?

Leu. 24.

Veruit olim Deus in lege veteri, ne quis ei victimam decurtatis auribus offerret, maxime ex voto: *Bovem & bouem aure & cauda amputatis voluntate offerre potes, votum autem ex eis solui non potest.* Egregia profecto carimonia, & insignis figura, qua edocemur, Deum non delectari animabus, quæ aures truncatas habeant, id est, quæ verbo Dei audiendo non delectantur.

Exod. 21.

& Deuter.

15.

In eadem lege cautum erat, vt seruus pretio emptus, cum iam elapso seruitutis se-

ptennio, libertati restituendus, ob Domini sui amorem manu mitti detrectabat, ac seruituti libertatem postponebat; aure subula perforata, ad postem ostij domini sui affigeretur, & hac ratione se ei in perpetuum seruum traderet. Obscuræ sane sunt hæ ceremoniæ, sed sub mysterio sensu designare volebant, peccatorem, qui peccato sese velut mancipium subdendo, diabolum pro Domino agnoscit; si libertatem Evangelicam ei in verbi diuini prædicatione oblatam repudiat, vt per baptismum & pœnitentiam liberatus à lege peccati, iam nois sit amplius sub peccato, neque sub lege, sed sub gratia; sed è contra in captiuitate & seruitute perseuerare proponit, tamque plagoso & crudeli Domino semper seruire instar mancipii desiderat, concupiscentias & prauos animi affectus sequendo, hunc ipsum inquam, perforatas aures habere, easque ad verbum Dei audiendum profusus ineptas reddi, atque hunc diaboli seruum in perpetuum constitui, id est, æternæ damnationi destinatum viuere. Solæ igitur oues Christi diuinam eius vocem audiunt; vnde euidenter & liquido colligere datur, solas eas ad gloriam esse prædestinatas.

Si vero vos, ô peccatores, sciretis, quanta verbi huius vis sit & efficacia, omnia profecto desereretis, quo id audire possitis. Audio namque Dauidem exclamantem: *Quam dulcia faucibus meis eloquia tua super mel & fauam ori meo!* Video Reginam Sabaëorum, audita celebri illa Salomonis sapientia, sensibus destitutam extra se rapi. Obstupesco Magdalenam, quæ prius vile mundi mancipium fuerat, cum eam ad pedes Saluatoris, magni illius Ecclesiæ, sedentem, omnium deliciarum voluptatumque priorum penitus oblitam, ac solo diuinorum eloquiorum nectare inebriatam contemplet. Proponite, quæso, vobis ob oculos milites illos & centuriones, à Synagoga ad Dominum comprehendendum missos: qui statim vt eum loquentem audiuerunt, attoniti & stupore defixi re infecta ad suos reuertentes, propalam in ciuitate deestati sunt, nullum vnquam mortalium sic

Ioan. 7.

rantaque energia locutum esse. Iterum itaque vobis inclamo, peccatores, Conciones frequentate, verbum Dei audite, templa huius audiendi causa adite: nihil quippe vobis aut vtilius aut magis ad salutem vestram necessarium dici vel excogitari potest. Hac enim via omnes penè peccatores, etiam obduratissimi, ad salutis semitam perueniunt.

4. Reg. 23.

Imprimis namque Iosias rex, lecto tantum legis volumine, in quo comminationes in legis violatores directas legerat, adeo per-motus est, & tactus intrinsecus, vt scisso paudamento regio, diuina sciscitatum oracula miserit, quam vitam ratione institueret, quod & præstitit: vitam namque suam & simul regni totius administrationem ex voluntatis & legis diuinæ præscripto direxit. S. quoque Antonius Eremita, cum referente Athanasio in templo audiuiisset legi: *Vade, vende omnia que habes, & sequere me;* ad Dominum à seculo conuersus est, mundiq; vanitatibus relictis ad tantam vitæ puritatem; sanctitatemque peruenit, vt paucos habeam sanctorum quos cum eo conferam. Referunt quoque magnum illud Ecclesiæ decus & columnen Augustinum, lectis verbis illis Apostoli: *Non in comessationibus neque luxuriis consistit regnum Dei,* à Manichæorum hæresi esse conuersum; Videtis igitur peccatores, quam vtilitas ex verbi diuini auditu sequi soleat: de quo bene olim vaticinatus est vates regius: *Eccæ dat si vocis sua vocem virtutis,* ad animos affirmatos à vitiorum calle conuerrendos, omnesque ad pœnitentiam alliciendos.

Cum Lex olim in Sinai monte à Deo ferretur, audiri ceperunt tonitrua, venti, fulmina, clangores tubarum, & fragores horrendi: quibus omnibus demonstrabat Deus, legem illam, & eloquia diuina ingentis virtutis & efficaciam admirabilis futura, mirabilesque effectus productura.

Docti etiã & sapientes adire conciones debent. Ante omnes vero velim vos, qui rerum scientia & omnigena doctrina excellitis, ad conciones confluere; semper enim quod discatis audietis: quia etiam plus illa ad per-mouendum valent, accedente adhuc voce & gestu dicentis, quam omnis librorum sublimium intra priuatos parietes lectio. Apo-

stolus quidem Paulus optime legis peritus erat, nihilominus à Domino ad Ananiam mittitur, qui diceret, quid eum facere oporteret. Sanctus quoq; Dionysius Areopagita, Peccatissimus Philoſophus, non prius ad plenam res ad veritatis cognitionem pertingere potuit, bi Deum quam Paulum concionantem audisset. Dauid, licet in Dei lege versatissimus, prius peccatum non agnouit, quam Nathan ei pærefecisset. Ipsi quoque Scribæ & Pharisei, qui legis professores erant, & ad quorum doctrinam omnes vitam instituebant, non grauantur tamen in desertum se conferre, vt concionantem Ioannem Baptistam audirent. Plures quoque sapientes & rerum periti ex vltimis terræ partibus Ierosolymam conſuebant ad audiendam Salomonis sapientiam, qua etiam audita extra se rapiebantur.

Atque ex his demonstratum à me luculenter arbitror, quoniam affectu & cultu vos erga sanctum illud Dei verbum affici par sit; vestrum erit, ea quæ dicta sunt, facto præstare, vt sitis in concionibus frequentes, in prædicationibus verbi diuini assidui: imitemini Samaritanam, quæ verbis Domini auditis, relicta hydria, non onusta in ciuitatem se contulit, ac Messiam iam venisse euulgauit: & vos statim vt Verbum Dei audieritis, hydriam illam peccatorum relinquit, onus vestrum deponite, & per viam mandatorum Dei currentes, laudes diuinas in hoc mundo concinite: atque ita fiet, vt veras oues Christi dicere queamus.

Et tu ô summe omnium Christianorum, & totius mundi pastor, qui ipſus ille es, de quo in Euangelio dicitur: *Bonus pastor ponit animam suam pro ouibus suis.* Tu, inquam, qui vitam tuam superimpendisti, qui in medio crucis pro ouibus mortem acerbissimam subiisti. Vere inquam pastor admirabilis, cui similem mundus nunquam vidit; qui oues tuas è faucibus lupi infernalis eripuisti, & tanta eas sollicitudine, iam mille sexcentis annis, in Ecclesiæ tuæ ouili custodis ac protegis: qui denique eas quodidie pretioso corpore tuo, cibo scilicet celesti, omnem in se suauitatem habentem, nutris & foues; tu inquam, Domine, nos, quibus

quibus concessum est, esse populum tuum & oves pascuæ tuæ, velut oves agnosce, vt oves conferua; & gratiam nobis elargire, vt semper sanctam vocem tuam audire, eique velut oves motigeræ obsecundare possimus. Præsta etiam, ô bone pastor, vt quando vespere illa ingruerit, qua oves tuas ouili es inclusurus, & ab hædis sequestraturus, in iudicij scilicet extremi die, in ouium tuarum numero recenseri mereamur; & inter oves locum præstes, & ab hædis nos sequestres. Effice denique Domine, vt cum te hic in terra bonum Pastorem habuerimus, in cœlesti tandem habitaculo te vt glorificatorem & præmium habeamus. AMEN.

FERIA V. POST DOMIN. PASSIONIS.

Partitio.

- I. Maturandam esse pœnitentiam.
- II. Qualis hæc peccatrix fuerit & pœnitens.
- III. Qualis eius pœnitentia.
- IV. De lachrymis Magdalena.
- V. De capillis eiusdem.

Ecc. mulier quæ erat in ciuitate peccatrix.

Luc. 7.

FIGURA.

2. Paral. 9. CVM Regina Saba è longinquis regionibus ad Regem Salomonem, eius audita sapientiam venisset, & multa ei aromata & auri talenta plurima attulisset; ne forte ingratitude rex argueretur, & vt simul magnificentiam & splendorem illi restatum faceret, multo maiora ei munera, cum quibus reginæ dona minime comparanda erant, contulit. Respondet hæc historia quam perfectissime ei quam hodiernum nobis Euangelium repræsentat. Hæc namque omnium peccatorum maxima, ac regina quodammodo, ad verum & pacificum Salomonem, Christum Dominum accedens, ac pretiosa quædam illi offerens vnguenta humaniter admodum ab eo habetur: quin ipse Domi-

nus, ipsa inquam liberalitas, quo magnificentiam suam mûdo restatam faceret, multo ei ampliora confert quam acceperat, amorem inquam suum, gratiam, benedictionem, omniumque peccatorum remissionem, quæ infinitis partibus vnguentis tuis cariora sunt ô Magdalena. Peccatori igitur, ô peccatores, de peccatrice loquendum est; aures præbere, ego linguam: sed quoniam imbecillitatis tenuitatisque mihi conscius sum, opem cœlitus aduocare, ac gloriosæ Virginis preces interponere necesse est. Quocirca eam omni humilitate cum Gabriele Archangelo saluemus, recitantes:

AVE MARIA.

Dum filij Israël captiuitate Ægyptia egrederentur, ac iugo seruitutis Pharaonicæ se eximerent; tanta id celeritate peractum est, vt vrgentibus exire Ægyptiis, tempus non suppeteret panem iam semipistum coquendi, nam teste S. Scriptura: *Tulus populus con-* I. Exod. 12.
spersam farinam antequam fermentaretur, & trigans in pallis posuit super humeros suos. Sæ- Figuræ
 nam sub his inuolucris mysterium lateret: ostendi- tur non
 at nihil hic aliud designatum puto quam a- esse diffe-
 nimam, quæ iam diutius sub tyrannico pec- rendam
 cati iugo captiua derenta est, statim ac mon- tiam.
 stri huius deformitatem agnoscit, secumque pœnitentiam.
 firmiter statuit, eodem se iugo eximere, & Ægypto egredi, adeo celèrem & festinantem in exeundo esse debere, vt rebus ad vitam necessariis neglectis nihil aliud spectet, quam vt celerrime rubrum Sacramentorum mare ingredi, & in desertum pœnitentiæ, velut in locum securitatis fugere queat. Adiungo adhæc, repentiam hanc ex Ægypto egressionem demonstrare, animæ quæ in peccato est, omni ratione connitendum esse, vt è peccato se quanto cyus proripiat, & quamprimum ad pœnitentiam non secus atque asylum confugiat. Ad imitationem se. quatuor illorum animalium, de quibus Ezechiel Propheta, quæ ibant & reuertebantur, ad modum fulguris coruscantis: non aliter namque peccatrices animæ, quæ per hæc animalia designantur, ire è peccato, &

Nun 3.

10, &